

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติเพื่อธุรกิจ : สถิติเพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่

16. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพมหานคร : เทวาครีเอชั่น, 2546.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ทศวรรษแรกของ ก.ล.ต. กับตลาดทุนไทย (พ.ศ. 2535 – 2545).

กรุงเทพมหานคร, 2547.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ตลาดหุ้นในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :

บุญศิริการพิมพ์, 2547.

นงลักษณ์ ทองประดับเพชร. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการตรวจสอบงบการเงินของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

นิ่มนวล เขียวรัตน์. ผลกระทบของการประกาศกำไรสุทธิทางบัญชีต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัท

จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีความแตกต่างในความพร้อมของ

ข้อมูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และ

การบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์. การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถของกำไรทางบัญชีและ

มูลค่าตามบัญชีในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์หุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่ง

ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์

และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร. ทฤษฎีการบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 9.

กรุงเทพมหานคร : เทกแอนด์เจอนัล, 2544.

วรศักดิ์ ทุมมานนท์. การศึกษาประเด็นที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. สั่งให้แก้ไขงบการเงิน

หรือจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบเป็นกรณีพิเศษของบริษัทจดทะเบียนในช่วงปี 2546-

2548. วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 104 (2548) : 1-20.

ศิลปพร ศรีจันเพชร. งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จที่ผู้ใช้งบการเงินควรเข้าใจ. วารสารบริหารธุรกิจ 94

(2545) : 17- 23.

ศุภชัย ศรีสุชาติ. ตลาดหุ้นในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2547.

สมพงษ์ พรอุบลวัฒน์. Episode I : กำไรขาดทุนนั้นสำคัญไฉน. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 26. 99 (2547) : 14 -19.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 700 รายงานผู้สอบบัญชีต้องบการเงิน.

ภาษาอังกฤษ

Ashton, R. H., J. J. Willingham, and R. K. Elliot. 1987. An empirical analysis of audit delay. Journal Of Accounting Research 25 : 275-292.

Ashton, P. R. Graul, and J. D. Newton. 1989. Audit delay and the timeliness of corporate reporting. Contemporary Accounting Research 5 : 657-673.

Ball, R. and Brown, P. An Empirical Evaluation of Accounting Income Number. Journal of Accounting Research (Autumn 1968) : 159-178.

Bahram Soltani. 2002. Timeliness of corporate and audit reports : Some empirical evidence in the French Context. The International Journal of Accounting 37 : 215 – 246.

Bamber, E. M., L. S. Bamber, and M. P. Schoderbek. 1993. Audit structure and other determinants of Audit report lag : An empirical analysis. Auditing : A Journal of Practice & Theory 12 : 1-23.

Begley, J., and P. E. Fischer. 1998. Is there information in an earnings announcement delay? Review of Accounting Studies 3 : 347-363.

Belkaoui, Ahmed Riahi. 2001. Accounting Theory 5th ed. University of illinois at Chicago, illinois, USA. Thomson Learning, Great Britain. 2004.

Douglas J. Skinner. 1994. Why Firms Voluntarily Disclose Bad News. Journal of Accounting Research. 32 : 38-60.

Foster, G. 1977. Quarterly accounting data : Time-series properties and predictive ability results. The Accounting Review : 1-21.

Francis, J., D. Philbrick, and K. Schipper. Shareholder Litigation and Corporate Disclosure Policies. Working paper, University of Chicago and Portland State University. 1993.

- Givoly, D., and D. Palmon. 1982. Timeliness of annual earnings announcements : Some empirical Evidence. The Accounting Review 57 : 486-508.
- Haw, I.M., D. Qi, and W. Wu. 2000. Timeliness of annual report releases and market reaction to earnings announcements in and emerging capital market : The case of China. Journal of International Financial Management and Accounting 11 : 108-131.
- Kriengkrai Boonlert-U-Thai, Shahrokh M. Saudagaran. 2002. An Examination of Timeliness of Corporate Financial Reporting : Empirical Evidence from the Stock Exchange of Thailand. วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 93 : 43-68.
- Kross, W., and D. A. Schroeder. 1984. An empirical investigation of the effect of quarterly earnings announcement timing on stock returns. Journal of Accounting Research 22 : 153-176.
- Owusu Stephean-Ansah. 2000. Timeliness of corporate financial reporting in emerging capital markets : empirical evidence from the Zimbabwe Stock Exchange. Accounting and Business Research 30 : 241-254.
- Schwartz, K., and B. Soo. 1996. The association between auditor changes and reporting lags. Contemporary Accounting Research 13 : 353-371.
- Scott, W. R. Financial Accounting Theory. 3rd. Toronto, Ontario : Pearson Education Canada, 2003.
- Whittred, G. 1980. Audit qualification and the timeliness of corporate annual reports. The Accounting Review 55 : 563-577.
- Whittred, and I. Zimmer. 1984. Timeliness of financial reporting and financial distress. The Accounting Review 59 : 287-295.

ภาคผนวก

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ตารางที่ 1 (ระยะที่ 1 ตั้งแต่วันที่ในรายงานผู้สอบบัญชีจนถึงวันที่ตลาดหลักทรัพย์ได้รับ
งบการเงิน กรณีกำไรไม่คาดหวังวิธีที่ 3)

$$\text{LAG 1} = \beta_0 + \beta_1 \text{OPINION} + \beta_2 \text{UE} + \beta_3 \text{SIZE} + \beta_4 \text{LEVERAGE} + \beta_5 \text{AUDRLT} \\ + \beta_6 D_{\text{UE}} + \beta_7 \text{UE} * D_{\text{UE}} + \beta_8 \text{UE} * \text{OPINION} + \beta_9 \text{INDUSTRY} + \varepsilon$$

Explanatory Variable	Predicted sign		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Constant	?	β	16.302**	47.977**	47.444**	47.287**	50.042**
		(t-stat.)	(13.465)	(7.817)	(7.716)	(7.683)	(7.858)
Opinion	+	β	-0.542	-0.074	-0.115	-0.094	-0.726
		(t-stat.)	(-0.995)	(-0.135)	(-0.211)	(-0.169)	(-1.316)
UE (3)	-	β	-0.065	-0.075	-0.118*	-0.206	-0.125
		(t-stat.)	(-1.335)	(-1.573)	(-2.045)	(-1.432)	(-1.373)
Size	-	β	-0.364	0.581	0.536	0.563	0.121
		(t-stat.)	(-0.812)	(1.217)	(1.121)	(1.173)	(0.231)
Leverage	+	β	-0.477	0.419	0.448	0.442	-0.519
		(t-stat.)	(-1.026)	(0.857)	(0.915)	(0.899)	(-0.997)
Audrft	+	β		-0.788**	-0.784**	-0.789**	-0.704**
		(t-stat.)		(-5.261)	(-5.231)	(-5.261)	(-4.686)
D_{UE}	-	β			0.834	1.019	0.771
		(t-stat.)			(1.324)	(1.530)	(1.232)
$\text{UE} * D_{\text{UE}}$?	β				0.157	-0.053
		(t-stat.)				(1.046)	(-0.422)
$\text{UE} * \text{Opinion}$?	β				0.004	0.059
		(t-stat.)				(0.037)	(0.619)
Adjust R ²			0.30%	3.00%	3.10%	3.10%	8.80%
F-statistics			1.688	6.925**	6.068**	4.724**	3.932**

N = 943

* และ ** บ่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 (ระยะที่ 1 ตั้งแต่วันที่ในรายงานผู้สอบบัญชีจนถึงวันที่ตลาดหลักทรัพย์ได้รับ
งบการเงิน กรณีกำไรไม่คาดหวังวิธีที่ 4)

$$\text{LAG 1} = \beta_0 + \beta_1 \text{OPINION} + \beta_2 \text{UE} + \beta_3 \text{SIZE} + \beta_4 \text{LEVERAGE} + \beta_5 \text{AUDRLT} \\ + \beta_6 D_{\text{UE}} + \beta_7 \text{UE} * D_{\text{UE}} + \beta_8 \text{UE} * \text{OPINION} + \beta_9 \text{INDUSTRY} + \varepsilon$$

Explanatory Variable	Predicted sign		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Constant	?	β	16.327**	48.748**	48.264**	48.336**	50.869**
		(t-stat.)	(13.494)	(7.921)	(7.829)	(7.830)	(7.912)
Opinion	+	β	-0.544	-0.055	-0.083	-0.051	-0.712
		(t-stat.)	(-1.000)	(-0.100)	(-0.153)	(-0.092)	(-1.292)
UE (4)	-	β	-0.086	-0.095	-0.169*	-0.107	-0.168
		(t-stat.)	(-1.456)	(-1.826)	(-2.333)	(-0.701)	(-1.511)
Size	-	β	-0.382	0.584	0.538	0.517	0.156
		(t-stat.)	(-0.854)	(1.225)	(1.125)	(1.076)	(0.297)
Leverage	+	β	-0.482	0.445	0.463	0.480	-0.526
		(t-stat.)	(-1.038)	(0.910)	(0.948)	(0.978)	(-1.011)
Audrit	+	β		-0.807**	-0.803**	-0.800**	-0.724**
		(t-stat.)		(-5.370)	(-5.340)	(-5.317)	(-4.756)
D_{UE}	-	β			0.788	0.713	0.657
		(t-stat.)			(1.240)	(1.088)	(1.032)
$\text{UE} * D_{\text{UE}}$?	β				-0.072	-0.040
		(t-stat.)				(-0.444)	(-0.316)
$\text{UE} * \text{Opinion}$?	β				-0.016	0.065
		(t-stat.)				(-0.132)	(0.673)
Adjust R ²			0.30%	3.20%	3.30%	3.10%	8.80%
F-statistics			1.773	7.227**	6.282**	4.732**	3.932**

N = 943

* และ ** บ่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 (ระยะที่ 2 ตั้งแต่วันสิ้นงวดบัญชีบัญชีจนถึงวันที่ตลาดหลักทรัพย์
ได้รับงบการเงิน กรณีกำไรไม่คาดหวังวิธีที่ 3)

$$\text{LAG 2} = \beta_0 + \beta_1 \text{OPINION} + \beta_2 \text{UE} + \beta_3 \text{SIZE} + \beta_4 \text{LEVERAGE} + \beta_5 \text{AUDRLT} \\ + \beta_6 D_{\text{UE}} + \beta_7 \text{UE} * D_{\text{UE}} + \beta_8 \text{UE} * \text{OPINION} + \beta_9 \text{INDUSTRY} + \varepsilon$$

Explanatory Variable	Predicted sign		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Constant	?	β	58.325**	50.402**	50.529**	50.413**	50.570**
		(t-stat.)	(151.561)	(25.691)	(25.700)	(25.648)	(24.594)
Opinion	+	β	0.966**	0.849**	0.858**	0.847**	0.789**
		(t-stat.)	(5.575)	(4.873)	(4.922)	(4.758)	(4.432)
UE (3)	-	β	-0.004	-0.001	0.009	-0.057	0.016
		(t-stat.)	(-0.245)	(-0.074)	(0.489)	(-1.231)	(0.536)
Size	-	β	-0.113	0.349*	-0.339*	-0.321*	-0.153
		(t-stat.)	(-0.791)	(-2.289)	(-2.213)	(-2.098)	(-0.900)
Leverage	+	β	0.237	0.013	0.006	-0.005	-0.103
		(t-stat.)	(1.603)	(0.082)	(0.038)	(-0.030)	(-0.613)
Audrlt	+	β		0.197**	0.196**	0.194**	0.196**
		(t-stat.)		(4.117)	(4.093)	(4.045)	(4.049)
D_{UE}	-	β			-0.199	-0.076	-0.227
		(t-stat.)			(-0.987)	(-0.356)	(-1.124)
$\text{UE} * D_{\text{UE}}$?	β				0.096*	0.089*
		(t-stat.)				(1.971)	(1.998)
$\text{UE} * \text{Opinion}$?	β				-0.015	-0.059
		(t-stat.)				(-0.471)	(-1.910)
Adjust R ²			3.90%	5.50%	5.50%	5.70%	9.30%
F-statistics			10.497**	11.931**	10.104**	8.070**	4.130**

N = 943

* และ ** บ่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 (ระยะที่ 2 ตั้งแต่วันสิ้นสุดบัญชีบัญชีจนถึงวันที่ตลาดหลักทรัพย์
ได้รับงบการเงิน กรณีกำไรไม่คาดหวังวิธีที่ 4)

$$\text{LAG 2} = \beta_0 + \beta_1 \text{OPINION} + \beta_2 \text{UE} + \beta_3 \text{SIZE} + \beta_4 \text{LEVERAGE} + \beta_5 \text{AUDRLT} \\ + \beta_6 D_{\text{UE}} + \beta_7 \text{UE} * D_{\text{UE}} + \beta_8 \text{UE} * \text{OPINION} + \beta_9 \text{INDUSTRY} + \varepsilon$$

Explanatory Variable	Predicted sign		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Constant	?	β	58.323**	50.472**	50.479**	50.403**	50.852**
		(t-stat.)	(151.670)	(25.639)	(25.578)	(25.547)	(24.507)
Opinion	+	β	0.973**	0.854**	0.854**	0.823**	0.760**
		(t-stat.)	(5.620)	(4.905)	(4.900)	(4.678)	(4.274)
UE (4)	-	β	-0.015	-0.008	-0.007	-0.073	-0.051
		(t-stat.)	(-0.807)	(-0.422)	(-0.308)	(-1.495)	(-1.426)
Size	-	β	-0.113	-0.347*	-0.346*	-0.319*	-0.144
		(t-stat.)	(-0.790)	(-2.273)	(-2.260)	(-2.076)	(-0.848)
Leverage	+	β	0.244	0.019	0.019	-0.002	-0.086
		(t-stat.)	(1.651)	(0.122)	(0.120)	(-0.014)	(-0.510)
Audrlt	+	β		0.195**	0.195**	0.192**	0.185**
		(t-stat.)		(4.065)	(4.061)	(3.999)	(3.756)
D_{UE}	-	β			-0.011	0.069	0.091
		(t-stat.)			(-0.055)	(0.329)	(0.442)
$\text{UE} * D_{\text{UE}}$?	β				0.099*	0.109**
		(t-stat.)				(1.979)	(2.698)
$\text{UE} * \text{Opinion}$?	β				0.001	-0.051
		(t-stat.)				(0.008)	(-1.637)
Adjust R ²			3.90%	5.50%	5.40%	5.50%	9.40%
F-statistics			10.651**	11.967**	9.963**	7.878**	4.160**

N = 943

* และ ** บ่งบอกถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Regression Analysis)

1. ตรวจสอบความคลาดเคลื่อน e เป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ

การตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติหรือไม่นั้น จะใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov Test (K-S Test) ในการทดสอบ เนื่องจากเป็นสถิติที่ใช้ทดสอบของการแจกแจงของค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระว่ามีการแจกแจงแบบปกติหรือไม่ หากระดับนัยสำคัญมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 (Sig.>0.05) แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ สมมติฐานการทดสอบ คือ

H_0 : ค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติ

H_1 : ค่าคลาดเคลื่อนไม่มีการแจกแจงปกติ

ซึ่งผลการตรวจสอบการแจกแจงของตัวแปรอิสระเป็นดังนี้

ตารางที่ 5 Test of Normality

Standardized Residual	Kolmogorov-Smirnov		
	Statistic	df	Sig.
LAG1 (UE1)	0.059	943	0.000
LAG1 (UE2)	0.056	943	0.000
LAG1 (UE3)	0.060	943	0.000
LAG1 (UE4)	0.056	943	0.000
LAG2 (UE1)	0.055	943	0.000
LAG2 (UE2)	0.132	943	0.000
LAG2 (UE3)	0.121	943	0.000
LAG2 (UE4)	0.125	943	0.000

a. Lilliefors Significance Correction

ตามทฤษฎี asymptotic normality (Kutner and Wasserman : 1996) กล่าวไว้ว่าการมีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ($n > 30$) ทำให้สามารถใช้ข้อสมมติว่าข้อมูลชุดนั้นมีการแจกแจงใกล้เคียงการแจกแจงแบบปกติ จากผลการทดสอบ พบว่า ค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด แต่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับงานวิจัยมีจำนวน 943 ตัวอย่าง ทำให้สามารถใช้ข้อสมมติว่าข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้มีการแจกแจงใกล้เคียงการแจกแจงแบบปกติ

2. ตรวจสอบค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน

การตรวจสอบความเท่ากันของค่าแปรปรวน (Homoscedasticity) ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุที่ระบุว่าข้อมูลตัวแปรตาม ณ ระดับคงที่ของตัวแปรอิสระใด ๆ จะต้องมีการกระจายด้วยความแปรปรวนที่คงที่ ซึ่งตรวจสอบโดยใช้วิธีการ Levene's test เพื่อทดสอบว่าค่าแปรปรวนของข้อมูลแต่ละกลุ่มเท่ากันหรือไม่ หากระดับนัยสำคัญจากการทดสอบมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 (Sig.>0.05) แสดงว่าค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ที่ไม่ทราบค่า โดยมีสมมติฐานการทดสอบ ดังนี้

H_0 : ค่าแปรปรวนของตัวแปรอิสระทุกตัวเท่ากัน

H_1 : ค่าแปรปรวนของตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแตกต่างกัน

ซึ่งผลการทดสอบเป็นดังนี้

ตารางที่ 6 Test of Homogeneity of Variances

Standardized Residual	Levene Statistic	Sig.
LAG1 (UE1)	0.681	0.604
LAG1 (UE2)	0.713	0.583
LAG1 (UE3)	0.704	0.589
LAG1 (UE4)	0.736	0.568
LAG2 (UE1)	1.145	0.334
LAG2 (UE2)	1.086	0.362
LAG2 (UE3)	1.059	0.375
LAG2 (UE4)	1.166	0.324

จากผลการทดสอบ พบว่า ค่า Sig.มากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของตัวแปรอิสระทุกตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอย

3. ตรวจสอบความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อน

เป็นการตรวจสอบอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลตัวแปรตาม ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระจะต้องเป็นอิสระกัน โดยมีสมมติฐานการทดสอบ คือ

H_0 : ค่าคลาดเคลื่อน e_t และ e_{t-1} เป็นอิสระกัน

H_1 : ค่าคลาดเคลื่อน e_t และ e_{t-1} ไม่เป็นอิสระกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ Durbin-Watson ถ้าค่า Durbin-Watson มีค่าใกล้ 2 หรืออยู่ระหว่าง 1.5 ถึง 2.5 จะสรุปว่าค่าคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระเป็นอิสระกัน สำหรับผลการทดสอบเป็นดังนี้

ตารางที่ 7 Durbin-Watson

	Std. Error of the Estimate	Durbin- Watson
LAG1 (UE1)	7.72765	1.893
LAG1 (UE2)	7.73379	1.893
LAG1 (UE3)	7.72959	1.898
LAG1 (UE4)	7.72933	1.890
LAG2 (UE1)	2.46223	1.886
LAG2 (UE2)	2.46633	1.888
LAG2 (UE3)	2.46854	1.887
LAG2 (UE4)	2.47044	1.888

ผลการทดสอบ พบว่า ค่า Durbin-Watson อยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 จึงสรุปว่าข้อมูลตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระเป็นอิสระจากกันตามเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

4. ตรวจสอบความเป็นอิสระของตัวแปรอิสระแต่ละตัว

เนื่องจากเงื่อนไขข้อหนึ่งในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ คือ ตัวแปรอิสระทุกตัวจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ในทางปฏิบัติมักจะพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองจึงทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งมีผลทำให้สมการถดถอยไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงต้องทำการทดสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ โดยใช้ค่าสถิติ Tolerance และ VIF ถ้าค่า Tolerance ของตัวแปร มีค่าใกล้ 0 และ ค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวใดตัวหนึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เหลือ ซึ่งผลการตรวจสอบเป็นดังนี้

ตารางที่ 8 ค่าสถิติ Tolerance และ VIF กรณี LAG1

	UE1		UE2		UE3		UE4	
	Tolerance	VIF	Tolerance	VIF	Tolerance	VIF	Tolerance	VIF
Opinion	0.828	1.208	0.842	1.187	0.819	1.222	0.839	1.192
UE	0.121	8.256	0.147	6.785	0.107	9.316	0.144	6.947
Size	0.820	1.219	0.817	1.225	0.815	1.227	0.810	1.234
Leverage	0.799	1.252	0.801	1.249	0.795	1.259	0.795	1.258
Audrit	0.702	1.425	0.699	1.430	0.700	1.428	0.695	1.439
D_{UE}	0.566	1.766	0.594	1.684	0.601	1.665	0.600	1.666
$UEx D_{UE}$	0.182	5.517	0.233	4.299	0.149	6.709	0.220	4.553
$UExOpinion$	0.307	3.260	0.353	2.830	0.374	2.674	0.342	2.926

จากผลการทดสอบ พบว่า ถ้าไม่คาดหวังมีค่า Tolerance เข้าใกล้ 0 และค่า VIF เข้าใกล้ 10 ในขณะที่ตัวแปรตัวอื่น ๆ มีค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 และค่า VIF น้อยกว่า 10 ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าถ้าไม่คาดหวังอาจมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวธราทิพย์ พงศ์ธีรกิจ เกิดวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี กลุ่มบัญชี ต้นทุน เกียรตินิยมอันดับ 2 คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพัฒนชยการพระนคร ในปีการศึกษา 2545 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชีการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546